

bedre Kjøb, men jeg kan ikke undlade at gjøre det ærede Thing opmærksom paa, at Fæstningen, hvad enten det nu er rigtigt eller galt, at vi der have en saadan, er en aldeles forskjellig Ting fra den Commune, som lever paa Christiansø. Der lever paa Christiansø circa 400 Mennesker, og de slutte sig til omtrent 100 Familiefædre. Disse Familiefædre ere enten alle i Kongens Tjeneste eller Pensionister, hvilket involverer, at de have tidligere været i Tjenesten. Disse Folk ere lønede med en meget ringe Løn, med Kost og med Huis, der udgjør en Deel af deres Løn, men dersom det nu skulde vise sig, at man har bortstaaeren en saa stor Sum, at disse Huse ikke kunde vedligeholdes, saa har man jo i egentlig Forstand staaet dem Taget bort over Hovedet. Den der eksisterende Commune er nu engang ved Tidernes Medfør bleven bragt ind under Marinen, og dette lader sig dog ikke saaledes paa eengang forandre ved et Magtsprog. Vi have den eengang, der er der en Præst, en Skolelærer, en Læge, en Auditeur o. s. v., kort sagt, alle de Attributioner, som høre til en Commune, hvilket altsammen paa-hviler Marinen, og betales af dettes Budget. Dette er i Korthed, hvad jeg har at sige derom. Jeg skal besidde mig paa, og jeg haaber, det skal lykkes mig at komme ud af det med den Sum, der er anvist til Bygningernes Vedligeholdelse. Jeg har ladet anstille nøiagtige Undersøgelser, og der bliver i dette Øieblik anstillet en Folketælling, fordi jeg vil vide accurat, hvilke Folk der er, og hvem der bærer. Jeg har endvidere havt en Architect derovre for at undersøge, om man ikke der enten af Uvidenhed eller Negligence, eller hvad det nu kan være, gjør Arbejde, som ikke var nødvendigt, men det er altsammen Noget, som jeg ikke har Oplysning om endnu. Jeg vil, som sagt, gjøre mit Bedste for at komme ud af det med den bevilgede Sum, men jeg maa naturligviis reservere mig Ret til — hvilket jeg ogsaa har udtalt i det forrige Folkething, — forsaavidt det skulde vise sig, at jeg ikke kan komme ud af det, da at komme med en Tillægsbevilling i denne Retning. Thi efter mit Skøn er Regjeringen ikke berettiget til at berøve disse Folk en Deel af den Pension, som nu en Gang

er tilstaaet dem, og der for en Deel bestaaer i, at have Ret til at have Tag over Hovedet.

J. F. Petersen: Jeg har aldrig sværet for Befæstningsvæsen eller staaende Hære, den Slags Storhed sætter jeg for mit Vedkommende saa liden Priis paa, at jeg tværtimod sætter det Land lykkeligt, som saavidt muligt arbejder i modsat Retning, nemlig paa ikke at befordre stige Indretninger, og hvis her var Tale om nu at befæste disse Holme, hvorpaa Christiansø i sin Tid er bygget, kunde jeg meget let erklære mig enig med den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Hage) med Hensyn til det lidet Hensigtsmæssige i at bygge Fæstningsværker ude paa disse Klipper; men, efterat Staten har anvendt saa betydelige Beføstninger paa dette Etablissement, kan jeg ikke finde det rigtigt at nedlægge det og atter derpaa anvende betydelige Capitaler. Lad os indskrænke Fæstningens aarlige Behov til det mindst Mulige; derimod skal jeg ikke have det Mindste at indvende. En Begyndelse i denne Retning er jo allerede gjort i dette Budget, og jeg troer, at man uden stor Betænkelse kunde gaae videre. Jeg troer saaledes, at der er forskjellige Embedsposter, som enten ganske kunde nedlægges eller forenes med andre; Overcommandoen kunde f. Ex. efter min Mening meget godt betroes til en subalterne Officeer, og den Næstcommanderendes Post som Følge deraf nedlægges; fremdeles kunde Forvaltertjenesten forenes med Lægetjenesten, Auditeurens Forretninger henlægges til Auditeuren ved Bornholms Militz, og paa en saadan Maade formener jeg, at man kunde opnaae ikke saa ganske ubetydelige Nedfattelser i Beføstningen. Med Hensyn til selve Spørgsmaalet om denne Fæstnings Nedlæggelse eller Vedligeholdelse, da troer jeg, at man mindre skal see hen til den positive Nytte, som dette Punkt vil kunne yde os under en eventuel Krig, og mere til den mulige Ståde, det kunde lede til, at Samme var i Andres Besiddelse.

Sage: Saavidt jeg erindrer, udtalte den ærede Marineminister i forrige Samling, at han vilde være tilbøielig til i Sommer at gjøre en Rejse over til Christiansø. Dersom nu